

سناریو «مزد منقطع» فعال شد

احتمال تغییر روش پرداخت حقوق

■ **مهر:** مزد منقطع و تغییر نظام پرداخت حقوق و دستمزد، ایده‌ای است که با هدف افزایش انگیزه و بهره‌وری نیروی کار، همچنین تغییر نگرش افراد نسبت به کار و بالا بردن تولید در بنگاه‌ها مطرح شد و تلاش می‌شود تا در قالب اصلاح قانون کار عملیاتی شود. حداقل دو دهه از روش فعلی پرداخت حقوق و دستمزد به مشمولان قانون کار و تعیین دستوری حداقل‌های سالانه آن توسط شورای عالی کار می‌گذرد اما طی سال‌های گذشته با مطرح شدن لزوم انجام برخی بررزرسانی‌ها و اصلاحات در قانون کار، موضوع تغییر روش تعیین و پرداخت حقوق و دستمزد نیز به صورت جدی مطرح شده است. هم اکنون برای کارگران و مشمولان قانون کار بر اساس فرمولی در ماده ۴۱ قانون کار حداقل دستمزد سالانه تعیین می‌شود و طبق روش «روزمزدی» که معمولاً هشت ساعت در روز است دستمزد خود را دریافت می‌کنند.

روش «روزمزدی»

همچنین اضافه کار، پاداش، اضافه تولید و عناوینی از این دست هم بر اساس روش ساعت مزدی تعیین و توسط بنگاه‌های مختلف پرداخت می‌شود. اما در سال‌های اخیر هم‌زمان با مطرح شدن انجام برخی اصلاحات در قانون کار، این ایده که لازم است تا نظام پرداخت حقوق و دستمزد از ساعتی به کارمزدی و طبق بهره‌وری و میزان مشارکت افراد در کار تغییر یابد نیز زرمه و پرورش یافت.

تغییر نظام پرداخت

طرفداران این ایده در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتقدند برای افزایش انگیزه تولید و بهره‌وری نیروی کار و همچنین جبران ناتوانی دولت در جذب و اداره نیروهای فعلی خود راهی جز تغییر نظام پرداخت‌ها وجود ندارد. آنها معتقدند بهتر است افراد بر اساس میزان تلاش و تاثیرگذاری خود در کار حقوق بگیرند تا اینکه در یک قالب ساعتی و سنتی ساعت‌هایی را به صورت فیزیکی در محل کار خود حاضر باشند و در پایان هر ماه نیز حقوق دریافت کنند. این روزها که در آستانه ماههای پایانی سال قرار گرفتیم و می‌رود تا لایحه اصلاح قانون کار پس از سال‌ها نپایی و برای طی مراحل بعدی به دولت و مجلس ارسال شود، موضوع مزد منقطع هم از سوی مسئولان ارشد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است. البته به نزدیک شدن به روزهای برگزاری جلسات مزدی بین نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت برای تعیین حداقل‌های سال آینده نیز مطرح شدن دوباره مزد منقطع بی‌تاثیر نیست.

نظر دولت

عبدالرضا شیخ‌الاسلامی، وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی در این باره می‌گوید: نظر دولت این است که مزد بر اساس بهره‌وری باشد، بنابراین یکی از محورهای اساسی در طرح اصلاح قانون کار موضوع مزد منقطع و برقراری ارتباط بین کار افراد و میزان بهره‌وری آنها خواهد بود. شیخ‌الاسلامی که نگاه خوبی نسبت به ارتباط بین بهره‌وری و روش فعلی پرداخت مزد ندارد، امیدوار است بتواند در قالب اصلاح قانون کار یک بازنگری اساسی در پرونده تعیین و پرداخت حقوق نیروی کار ایجاد شود. البته اهمیت این موضوع آنقدر است که مقامات کارگری هم درباره آن لب به سخن بکشایند و با نگاه همه‌را به تردید به این موضوع بنگرند.

نگاه «شکالود» کارگران

اولیا علی‌بیگی، رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور اخیراً در مورد مزد منقطع به مهر گفت: قبل از مطرح شدن این موضوع باید به چند سوال اساسی پاسخ داده شود. وی می‌پرسد آیا در شرایط فعلی کارفرمایان بدون مصوبه الزامی شورای عالی کار، پرداخت حداقل دستمزد کارگران را رعایت می‌کنند؟ آیا اگر تکلیف نشود که کارفرما باید در زمان پرداخت حقوق نیروی خود، هزینه بن وی را نیز تامین کند، این موضوع خودبه‌خود توسط کارفرما رعایت خواهد شد؟ این مقام مسئول کارگری با بیان اینکه پاسخ به این‌گونه سوالات در شرایط فعلی مشخص و منفی است، گفت: من اعتقاد دارم هم اکنون باید خط قانونی در زمینه حقوق و دستمزد نیروی کار وجود داشته باشد. می‌توان گفت در شرایط فعلی انجام دادن این‌گونه کارها برای شاغلان در بنگاه‌ها و واحدهای تولیدی کشور خطرناک است.

طبق قانون فعلی تکلیف روشن است

عباس وطن‌پرور هم در گفت‌وگو با مهر با تاکید بر جایگاه مشخص و تضمین شده دستمزد در قانون کار گفت: قانون کار فعلی به کسی کارگر می‌گوید که براساس ضوابطی کار می‌کند و بر اساس همان ضوابط نیز ماده ۴۱ قانون کار برای وی مزد تعیین می‌کند و کارفرما موظف است در پایان هر ماه آن را پرداخت کند. نماینده سابق کارفرمایان در اجلاس جهانی کار با اشاره به ماده ۴۱ قانون کار که بر لزوم پرداخت حقوق و دستمزد نیروی کار تاکید دارد، افزود: حال اگر بخواهیم موضوع مربوط به نظام روزمزدی را به نظام کارمزدی تغییر دهیم باید در قالب یک برنامه روشن و عملیاتی باشد.

سازوکار اجرایی فرمول جدید

با اینکه تغییر کلی نظام تعیین و پرداخت حقوق و دستمزد نیروی کار و برقرار کردن ارتباط آن با بهره‌وری یک کار بزرگ و قابل تامل محسوب می‌شود که می‌تواند به سبک‌تر شدن بدنه دولت از جنبه نیروی انسانی منجر شود، از سویی نیز زاین است تا نگاه جدیدی را در بخش تولید ایجاد کند. البته تاکنون در مورد سازوکار اجرایی موضوع مربوط به قرار دادن مزد منقطع در اصلاح قانون کار و وصل کردن بهره‌وری و انگیزه افراد با میزان حقوق دریافتی آنان سخنی گفته نشده است و همواره این ایده مطرح و از آن دفاع می‌شود.

بهره‌وری؛ بیماری خاموش اقتصاد ایران

وحید شقاقیشهری

عکس: مهدی حسینی، شرق

عوامل در این برنامه معادل ۳/۵، یک و ۲/۵ درصد هدف‌گذاری شدند. همچنین در این برنامه مقرر شد که سهم بهره‌وری کل عوامل در تولید ناخالص داخلی ایران به ۲۱/۳ درصد برسد. همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، متوسط رشد شاخص بهره‌وری نیروی کار طی دوره زمانی اجرای برنامه‌های دوم، سوم و سه سال اول برنامه چهارم برابر با ۱/۷ درصد بوده که این رقم طی دوره مورد نظر از رشد بهره‌وری سرمایه که برابر با ۰/۲ درصد است، بیشتر است. این ارقام نشان‌دهنده این است که با توجه به سطح موجودی سرمایه در اقتصاد ایران هنوز نتوانسته‌ایم از آن در رشد تولید استفاده مناسب را داشته باشیم و بهره‌وری نیروی کار تاثیر بیشتری در تولید در این دوره داشته است. در ضمن متوسط رشد بهره‌وری نیروی کار،

نظیر افزایش سرمایه انسانی و استفاده از فناوری، افزایش شاغلان دارای آموزش عالی در تولید (که یکی از شاخص‌های سرمایه انسانی است) و بهبود استفاده از علم و فناوری در اقتصاد طی دوره مذکور دانست. بنابراین می‌توان گفت افزایش شاخص بهره‌وری نیروی کار فقط ناشی از افزایش کارایی نیروی کار نیست، بلکه پیشرفت فناوری و ارتقای سرمایه انسانی می‌تواند به ارتقای بهره‌وری نیروی کار منجر شده باشد. برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نیز مانند برنامه‌های سوم و چهارم بر ضرورت افزایش بهره‌وری تاکید کرده است. ماده ۷۹ این قانون با عنوان بهره‌وری است که دولت را موظف کرده تا سازوکارهای اجرایی لازم را به منظور ارتقای بهره‌وری تا پایان سال اول برنامه فراهم کند. بر اساس

متوسط رشد شاخص‌های بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری سرمایه و بهره‌وری کل عوامل

در برنامه‌های مختلف توسعه (از قام به درصد است)

متوسط رشد بهره‌وری	سه سال آخر برنامه دوم (۱۳۷۸-۱۳۷۶)	برنامه سوم (۱۳۷۹-۱۳۸۳)	سه سال اول برنامه چهارم توسعه (۱۳۸۴-۱۳۸۶)	برنامه سوم و سه سال اول برنامه چهارم (۱۳۸۶-۱۳۷۹)	کل دوره (۱۳۸۶-۱۳۷۵)
متوسط رشد بهره‌وری نیروی کار	۰/۳-	۲/۲	۲/۸	۲/۵	۱/۷
متوسط رشد بهره‌وری سرمایه	۱/۲-	۰/۹	۰/۵	۰/۸	۰/۲
متوسط رشد بهره‌وری کل عوامل	۰/۸-	۱/۵	۱/۵	۱/۵	۰/۹
نرخ رشد اقتصادی	۲/۴۲	۶/۱۳	۶/۱۸	۶/۱۵	۵/۲۱
سهم رشد بهره‌وری کل عوامل در رشد اقتصادی	بی‌تاثیر	۲۴/۴	۲۴/۲۷	۲۴/۳	۱۷/۲

بهره‌وری خود (JPC) را به وجود آورد. ضمن اینکه امروزه در کشورهایی نظیر بریتانیا، ایتالیا و هند مراکز بهره‌وری تاسیس شده و توجه زیادی به کنکاش روی مساله بهره‌وری میندول داشته‌اند.

کشور ما با وجود سابقه نسبتاً طولانی عضویت در سازمان بهره‌وری آسیا، جز در سه‌سال‌های اخیر توجه چندانی به مساله بهره‌وری و ایجاد ارتباط نزدیک و فعال با این سازمان نداشته است. با این حال در سال‌های اخیر فعالیت‌های نسبتاً موثری در زمینه ترویج مفهوم بهره‌وری و ایجاد روابط فعال‌تر با سازمان بهره‌وری آسیایی صورت گرفته است. این عطف توجه دلایل متعددی دارد که مهم‌ترین آن را باید به تغییر شرایط اقتصاد سیاسی و برقراری نظم نوین جهانی نسبت داد. در راستای گسترش این فعالیت‌ها «سازمان بهره‌وری ملی ایران» (NIPO) در سال ۱۳۷۲ تاسیس شد.

با مروری بر قدمت و سابقه موضوع بهره‌وری، پیرامون اهمیت موضوع نیز بررسی منابع رشد اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد که در دهه اخیر کشورهای صنعتی حدود ۵۰ درصد رشد تولید خود را از طریق ارتقای بهره‌وری به دست آورده‌اند و در کشورهای در حال توسعه موفق نظیر مالزی نیز بهره‌وری سهم قابل توجهی در تامین رشد اقتصادی داشته است، به‌طوری‌که در این کشور سهم بهره‌وری کل عوامل تولید در تامین رشد تولید طی برنامه اول (۱۹۹۰-۱۹۷۱) حدود ۱۳ درصد و در برنامه دوم (۲۰۰۰-۱۹۹۱) حدود ۲۵/۵ درصد بوده و برنامه‌ریزی شده بود که در برنامه سوم (۲۰۱۰-۲۰۰۱) به ۴۲/۵ درصد افزایش یابد.

با توجه به اینکه اکثر کشورهای بخش قابل توجهی از رشد اقتصادی خود را از طریق افزایش بهره‌وری به دست آورده‌اند و رشد بهره‌وری یکی از عوامل اساسی رشد اقتصادی در این کشورها محسوب می‌شود، مسوولان کشور نیز توجه و اهتمام بیشتری در سال‌های اخیر به مقوله بهره‌وری داشته‌اند. مقوله بهره‌وری برای اولین بار در قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی کشور و در قالب تبصره ۳۵ این قانون مطرح شد. ولی با توجه به اینکه دستورالعمل اجرایی این تبصره توسط دستگاه‌های مسوول نوشته نشده بود، لذا این ماده تاثیری در رشد بهره‌وری نداشت. در قانون برنامه سوم توسعه برخلاف برنامه دوم، تبصره مشخصی در مورد بهره‌وری وجود نداشت، اما هیات وزیران براساس مصوبه‌ای در سال ۱۳۷۹، دستگاه‌های اجرایی را مکلف به طراحی شاخص‌ها، تحلیل عوامل، برنامه‌ریزی و اجرای خرجه بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری کرد. براساس گزارش‌های ارائه‌شده توسط بانک مرکزی، عملکرد این مصوبه نیز به دلیل عدم لحاظ اعتبار لازم برای اجرای آن، تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر رشد بهره‌وری نداشت. برخلاف برنامه‌های قبلی توسعه، در برنامه چهارم توسعه به بهره‌وری توجه خاصی معطوف شد و بهره‌وری نیروی کار و سرمایه و بهره‌وری کل

دبیرکل اتاق بازرگانی تهران:

امکان حذف نمایندگان دولت از اتاق بازرگانی وجود دارد

■ ایلمنا: دبیرکل اتاق بازرگانی تهران درخصوص نقش نمایندگان دولت و نفوذ دولتی‌ها در اتاق‌های بازرگانی بخش خصوصی گفت: پس از اجرای کامل اصل ۴۴، شاید دیگر ضرورتی بر حضور نمایندگان دولت در اتاق‌های بخش خصوصی وجود نداشته باشد اما در شرایط کنونی به حضور این نمایندگان در اتاق نیاز است. محمدمهدی راسخ افزود: هم‌اکنون در اتاق بازرگانی تهران ۴۰ نماینده بخش خصوصی و ۲۰ نماینده دولتی و در اتاق بازرگانی ایران نیز ۴۰۰ نماینده بخش خصوصی و تنها ۲۰ نماینده دولتی حضور دارند. بر این اساس نسبت حضور دولت به بخش خصوصی در اتاق‌ها بسیار کمتر بوده و حق رأی غالب با فعالان بخش خصوصی است. وی تصریح کرد: حضور نمایندگان دولت در اتاق بازرگانی از آن رو قابل اهمیت است که براساس آن امکان هماهنگی و ارتباط بیشتر دولت با فعالان بخش خصوصی فراهم شده و دیدگاه‌های اتاق از این طریق به دولت منتقل می‌شود. راسخ با تاکید بر اینکه امروز با توجه به سهم دولت در اقتصاد، جایگاهی در اتاق نیز به دولتی‌ها اختصاص یافته است، مطرح کرد: امروز با حرکت در مسیر تحقق سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی، در دوره گذار اقتصاد از رویکرد دولتی به بخش خصوصی قرار داریم، بنابراین در دوره گذار نیازمند وجود ارتباط گسترده میان دولت با بخش خصوصی هستیم تا این انتقال به‌طور کامل صورت گیرد.

سرپرست دخانیات قهر نکرده اما حق امضا هم ندارد

■ ایسنا: وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: سرپرست فعلی شرکت دخانیات ایران از نظر نظارتی برای ادامه فعالیت‌هایش دچار مشکلاتی شده است. مهدی غضنفری در پاسخ به این سوال که شنیده شده سرپرست فعلی شرکت دخانیات به حالت قهر این شرکت را ترک کرده و حدود دو هفته است که بر سر کار خود حاضر نشده است، عنوان کرد: آقای رمزی قهر نکرده، اما به لحاظ محدودیت‌های زمانی مربوط به دوران سرپرستی یا مشکلاتی مواجه شده است، وی افزود: به‌رحال با پایان یافتن زمان دوران سرپرستی از نظر نظارتی مشکل امضا برای سرپرست شرکت دخانیات به وجود آمده که در حال برطرف کردن این مشکل هستیم. شرکت دخانیات ایران از حدود چهار ماه پیش و پس از استعفای حسین طلا از سمت مدیرعاملی آن یا مدیرعامل مهلت نداشته یا با سرپرست اداره شده است.

فقط با پرداخت مبلغ سرویس چینی هر سه کالا را به خانه ببرید...

۱- سرویس ۱۶ | پارچه چینی (در ۲ طرح)

۲- سرویس ۱۲ | پارچه قابلمه والتینا

۳- زودپز ۶ لیتری بلما پلاس

قیمت فقط : ۶۵۰،۰۰۰ تومان

خانه، زندگی، رسینی

فقط با گارانتی پرتاب افزار و هولوگرام

تلفن خدمات و پذیرش تلفننگاری: ۸۸۵۱۴۵۰

www.portabafzar.com

www.dessini-shop.com

آنچه را که باید بدانیم

فلزیاب

۰۹۱۲۸۳۱۰۰۴

جهت دریافت کتاب و کاتالوگ به صورت رایگان

آدرس و شماره تلفن و کدستی خود را ایمیل کنید

و یا به شماره پیامگیر و یا ایمیل اعلام فرمائید.

مراجعه ضروری: تهران - پلاک ۲۱۶ - غربی - ست ارفیمنت پ ۳۴

پاکتیکر: ۰۲۱-۷۷۰۷۷۱۳۹ - پیامک: ۰۹۱۹۵۳۳۳۵۰۵ - info@TJA777.COM

www.sharghnewsaper.ir